

PETITS DETALLS

Montserrat Brusco París

Què puc dir de la meva relació amb l'Institut? Ha estat llarga i fructífera i encara perdura. S'inicia l'estiu del 69. No sé molt bé per què vaig fer la prova d'ingrés. Tenia 10 anys. No era mala estudiant, tampoc excel·lent, però em mancava un curs per poder entrar directament a fer el 1r de Batxillerat. Com que tot havia de ser una mica diferent, vaig fer la prova d'ingrés tota sola, fora de termini. Vaig anar-hi de la mà del meu pare. Em sentia petita. Ho era. Insegura. També ho era. Tenia por. Però volia anar a l'Institut! No m'interessava estudiar comerç, que era l'alternativa. Albirava un altre futur per descobrir, menys previsible, més engrescador.

L'entrada a l'antic edifici de la plaça del Quarter em va deixar una empremta perdurable. Com deia, vaig entrar-hi de la mà del meu pare; ell segur de si mateix; jo, tota tremolosa. Em va presentar el Sr. Aguadé —més endavant professor meu i company de claustre—, que controlaria la prova. Només recordo haver fet una prova de matemàtiques i una d'escriptura. Em ve a la memòria especialment el dictat; en acabar, el Sr. Aguadé em va preguntar que com era que totes les “y” eren “i” llatines (en aquella època els dictats eren només en castellà). No vaig saber què respondre. A les monges ens havien donat petites nocions de català, però ja sabem que els nervis juguen males passades. Vaig témer que el somni hauria d'esperar.

Al setembre o potser primers d'octubre (les dates d'inici de curs han canviat força), vaig començar les classes com a alumna de Batxillerat. Aquest fet tenia en aquell temps un valor social que no correspon a l'actualitat, em sentia important.

Els primers cursos van passar ràpidament. Alguns companys i professors han quedat en la memòria i altres s'han esvaït amb el pas del temps. Recordo especialment alguns professors com la Montserrat Ortoneda, professora de Francès i Geografia i Història, amb qui coincidiria ja com a companya de claustre a Reus; mossèn Lluís, que quan veia que no podíem estar quietes ens enviava a fer algun petit encàrrec per relaxar-nos; o un professor de geografia molt tímid, a qui els de 1r de

Batxillerat vam fer molt difícil la seva feina. Substituïa la Montserrat Ortoneda, de baixa per maternitat, però en acomiadar-se de nosaltres ens va regalar bombons i es va guanyar la nostra gratitud i el nostre penediment.

Dels primers anys recordo més les entremaliadures que no pas els mals moments, tot i que segur que n'hi va haver algun: com les lluites amb avions de paper que en una ocasió, o en més d'una, van emblanquinar el carrer del Teatre. Com era previsible, aquestes i altres maleses van comportar conseqüències, com ara les còpies interminables de la típica frase “no hablaré en clase” i semblants. Detalls, avui inversemblants, com era el fred que passàvem, ja que com a única font de calefacció hi havia una sola estufa de butà per aula i habitualment estava encarada cap al professor; el conserge que passava per les classes per fer-nos saber “la hora” per indicar el final de la classe o de l'activitat lectiva; les classes dels dissabtes al matí; o la setmana d'exàmens.

Mereixen un record especial l'assignatura de Labores del Hogar per a les nenes/noies i de Talleres per als nens/nois, on hi fèiem manualitats o costura i, amb el pas dels cursos, una catifa, un vestidet, una faldilla... i un curs de Corte y Confección, a més a més classes de cuina o, millor dit, dictat de receptes de cuina; música que, de fet, era Història de la Música, amb poca música i molta còpia. El desenvolupament intel·lectual no podia anar en detriment del nostre futur com a esposes i mares... eren altres temps.

M'és impossible anomenar tots els professors que recordo, però sí aquells que em van influir especialment: la Srta. Cardó, com l'anomenàvem, amb els seus clàssics vestits jaqueta va despertar el meu interès per la història. Esperava amb delit les seves classes que van sembrar la llavor, sense saber-ho, del que havia de ser després la meva activitat professional. De la Sra. Gómez, Marisa, les classes de Lengua Española em van despertar l'interès per a la literatura. I no puc oblidar com a COU l'estudi del Casares (dit d'altra forma *Diccionario ideológico de la lengua española*, de Julio Casares) o l'anàlisi dels articles periodístics de diaris com *La Vanguardia* o *ABC* —som a l'any 75— no van servir tan sols per adquirir coneixements, sinó que em van ensenyar el valor de la paraula com a mitjà de comunicació i alhora la necessitat de qüestionar-te les opinions d'altri i generar la teva pròpia.

Tampoc no puc oblidar la Srta. Rodríguez, en realitat *senyora*, que em va guiar en l'aprenentatge del llatí i sobretot del grec, llengües clàssiques, infravalorades avui, però bàsiques per comprendre els orígens de la nostra cultura. Sempre he tingut present la representació de l'obra de *Antígona*, de Sòfocles, a 6è de Batxillerat, els assajos fora d'hores i, com a punt final, els “bolos” als pobles com ara Picamoixons, la Riba, el Pont d'Armentera i altres, sempre amb bona assistència de públic.

Inoblidables van ésser els viatges de 4t de Batxillerat a Madrid, Salamanca, Valladolid, Burgos... i el de COU a Galícia i la Cornisa Cantàbrica. No estàvem llavors tan “viatjats” i per molts de nosaltres era una oportunitat, qui sap si única, pensàvem, de veure món. Encara, avui en dia, serveixen de base a les classes de geografia per explicar les comunicacions i els serveis a l'Espanya dels 70 i l'evolució posterior.

Al cap de 7 anys es va acabar l'Institut i va començar la universitat. Els anys van passar i, sense haver-ho planificat, em vaig trobar dedicada a la docència. Val a dir que a partir d'aquell moment em vaig començar a plantejar com seria tornar a l'Institut, el punt de partida de tot plegat.

Després d'un parell d'anys de tornar pel món, com hem fet la majoria dels docents, vaig arribar a Valls al centre d'FP Foren 10 anys de treball que deixaren la seva empremta i uns lligams que han perdurat.

Però era jove i em costava imaginar-me fins a la fi de la meva activitat professional sense conèixer res més. Vaig demanar el trasllat a l'Institut. Hi vaig arribar l'any 1995. Era un retorn als orígens. M'hagués agradat coincidir amb alguns dels meus professors, ara ja com a companys, però no fou possible, per poc. Sí que vaig coincidir, però, amb un excompany de curs, l'Armand Carreras, i amb altres excompanys d'aquells anys d'estudiants.

Tornar a creuar la porta de l'edifici de la plaça del Quarter fou, de nou, motiu de neguit. Estava il·lusionada i al mateix temps em preguntava el perquè del canvi, per què abandonar companys i amics per començar de nou dins la mateixa ciutat? Però cada centre té la seva pròpia personalitat i volia confrontar el record amb la realitat.

Els inicis no són fàcils, els fets de la joventut els idealitzem. Treballar no és estudiar, s'han acabat les trapelleries i ara toca afrontar el dia a dia davant l'alumnat. Suposo que tots aquells que han de treballar als centres on havien estudiat han experimentat la sensació de trobar-se a l'altre costat: entrar en una aula i pensar aquí hi vaig fer 1r, 2n..., mirar els rostres expectants que potser seuen on tu havies segut, escriure en aquella pissarra d'on havies copiat, ara has de corregir aquelles mateixes actituds que tu havies tingut. Una mica el món al revés. Però alhora hi ha la sensació d'haver tornat a casa. Petits detalls que perviuen.

Els diferents equips directius amb els quals he conviscut fins a l'actualitat: el Pep Pallàs, la Carme Mansilla, el Xavier Salat i, novament, el Pep Pallàs, han mantingut una de les característiques que conformen l'esperit del Narcís Oller que he copsat durant aquests anys: la proximitat al professorat/companys, l'accessibilitat en el tracte i la comprensió de les diverses problemàtiques tant personals com laborals.

Respecte als alumnes, els bons moments perduren. Recordo especialment els diferents viatges de fi de curs a París, Itàlia, Tunísia... Els primers organitzats per l'Agnès Padró i els altres, per diferents companys, però sempre amb un comportament magnífic per part dels alumnes i petites anècdotes que revivim tot sovint en les nostres converses, "recordes quan...". Els alumnes en aquests viatges donen el millor de si, fas descobriments sorprenents sobre el seu caràcter, l'afecte que demostren envers el professor, la confiança, els aprenentatges no sempre acadèmics que veus que han adquirit, el seu desenvolupament com a persones, i tu en formes part.

Podria escriure més sobre els darrers anys i la relació amb companys i alumnes, però potser millor deixar-ho per al proper aniversari.

Han passat 18 anys, i "sóc Narcís Oller".

